

„Niet zo wild, jongelui. Eén voor één instappen alsjeblieft!”

„Hè, hè, goeie avond Lammers, de laatste keer van 't jaar. We hebben vakantie”.

De conducteur van de busdienst keek lachend toe, hoe de vier Lyceumscholiërs naar hun plaats duikelden en hun tassen in het net smeten.

„Na gedane arbeid is 't goed rusten, kinders. Neen laat je abonnementen maar zitten. Ik ken jullie zo langzaam-aan wel. Houdt liever die lange stelten bij je. Daar hebben we 't station en dan loopt de bus vol.”

Lammers begon te helpen bij het instappen van passagiers en de vier vaste busklantjes schurkten genoeglijk bijeen. Do Zweers met Rie Bruins samen op een bankje en tegenover hen Bas Zweers en Theo Laan.

Vacantie! De rapporten waren niet aan de kwade kant en Kerstmis in zicht. Allemaal heerlijke dingen.

„Wat gaan jullie vanavond doen?” informeerde Rie, een overgebleven bo-terham wegwerkend.

„Ik ga niksen,” zei Do. „Niksen en lezen.”

„En morgen?”

„Weer niksen en lezen.”

„Dat zou je gaan vervelen, meisje”.

„Nou ja, moeder een beetje helpen, als ze heerlijke dingen maakt in de keuken.”

Rie schoof haar arm door die van haar vriendinnetje.

„Hè Do, laten we morgen bij elkaar komen. Net als de vorige keer in dat pakhuis van jullie met al die grote verhuiswagens.”

„Nou zeg, lekker koud,” lachte Do. „Als je anders niets weet.”

„We hebben toen gepingpong- d, weet je wel? En we hadden zo heerlijk de ruimte. Ik heb nog een pak noga ook.”

„Dan gaan we pingpongen, hoor,” zei Bas. „Voor zoetigheid doen we alles, hè Do?”

„Maar niet te vroeg komen, hoor lui. We slapen eerst uit tot minstens tien uur.”

Terwijl de bus zijn weg zocht van het ene provinciëstadje naar het andere, leunde Do nu stil en behaaglijk in haar hoekje en keek naar buiten.

Iedere morgen en avond een half uur bussen, omdat er in hun stadje geen Christelijk Lyceum was. Ze hadden er nu de eerste drie maanden weer opzitten. Ze werden altijd be- klaagd, omdat ze zo vroeg op moes- ten en toch was het leuk zo met hun viertjes.

Hu, wat was 't donker buiten. Een vochtige kou en De Bilt voorspelde al drie dagen vorst.

„Wij zijn er, Do. Tot morgen hoor.”

Rie en Theo stapten uit en zwenk- ten de tuin in van het grote dokters- huis. Do zag mevrouw Bruins zitten

„ONZE EIGEN KRANT”

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN
DER CHR. SCHOLEN

VERSCHIJNT
DE DERDE VRIJDAG VAN
ELKE MAAND

Redactie:

L. Meijer, H.d.S., Bedum
J. Bulthuis, H.d.S., Ten Post
Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen

Administratie:

„Drukkerij de Vries”, Siddeburen,
Telefoon no. 40 — Giro 139559

Abonnementsprijs 95 ct per half jaar.

onder het licht van de schemerlamp. Zo zou Moeder hen ook wachten. Met koekjes en thee. Die lieve schat verzor altijd heerlijke dingen.

„Hé droomster, we zijn er,” plaagde Bas, zijn zusje een hardhandige duw gevend.

Na een vrolijke groet aan Lammers wipten de kinderen de bus uit. Twee straten door en ze waren ook thuis.

„Alle lampen branden en Moeder is er niet,” zei Do wat teleurgesteld.

Moeder kwam pas, toen ze hun natte kleren al aan het meisje gegeven hadden.

„Hallo jongens, weer thuis? Heeft Reintje jullie al verteld wat een onverwachte verrassing er gekomen is? Opa komt morgenochtend en daarom ben ik nog zo druk. Hier, lees de brief maar. Ik ga me even wat opknappen.”

Een onverwachte verrassing! Do en Bas keken elkaar aan. Do haalde on-

opgemerkt haar neus op en Bas stak zijn lip wat naar voren. De brief lieten ze liggen.

Opa Zweers kwam dus met Kerstmis! Dat betekende voor Do, dat ze naar een zolderkamertje kon verkas-

sen, haar heerlijke opklapbed uit. En als 't nou voor een gezellige grootvader was. Zo een met spierwit haar en een gouden bril, zoals Rie er een had.

Maar deze Opa was maar een nietig mannetje. Hij had een stijve arm en morste altijd, omdat hij wat beefde. En overal vond je altijd tabak als hij er was.

Bas had ook zijn bezwaren. Dat kon je wel aan zijn gezicht zien. Morgenochtend mee om Opa te halen.

„Zeg Do, we bellen Rie en Theo voor morgen maar af.”

„Natuurlijk, 't is ook geen mannetje om mee voor de dag te komen.”

Bas haalde de schouders op. Daar keken meisjes altijd naar. Maar hij moest toegeven, dat je aan Opa niet veel had. Dat hij nou ook uitgezocht op Kerstmis moest komen. Dan was het juist zo leuk om met z'n viertjes te zijn.

„Ziezo kinders, daar ben ik weer. Vader is ook al thuis. Jammer, dat hij morgen nog helemaal naar Den Haag moet.”

„Heeft Vader een verhuizing?” vroeg Do en ze keek naar Bas. „Zullen we meegaan?” gebaarde ze.

Bas, zonder haar te antwoorden, zei hardop: „Zouden we mee mogen rijden, Moe?”

„Hè bah kinders, wat hebben jullie daar nu aan. Heel de dag in die druilerige koude nattigheid!”

„Laat hen maar meegaan,” zei Vader, die handen wrijvend binnenkwam. „Er zijn altijd handen tekort.”

„Ja zeker, wij gaan Den Haag bekijken, terwijl u de verhuizing regelt,” zei Do. „We hebben hard genoeg geploeterd.”

„Maar dan kunnen jullie Opa niet afhalen,” zei Moeder argeloos.

Do voelde zich wel wat beschaamd over haar bedrog. Ja, dat was nu juist hun bedoeling: niet over straat te moeten kruipen met dat boérige mannetje, dat nooit in een taxi wilde. In ieder geval Vader en Moeder niet laten merken, waar de schoen wrong. Moeder had toch al eens gezegd, dat ze hartelijker voor Opa moesten zijn.

„k Ga maar vroeg naar bed,” zei

Do, „dan kan ik tenminste vanavond nog een beetje lezen in bed.”

„Geen sprake van, jongedochter,” zei Moeder. „De bedden zijn al verschoond. Morgen hebben we daar geen tijd meer voor.”

Nu liet Do heel erg merken, dat ze uit haar humeur was.

„Hè, waarom moest dat nou?” zei ze boos. „Dat Opa ook net met de feestdagen komt.”

Moeder wierp vlug een blik op Vader. Gelukkig zat die zo in zijn krant verdiept, dat hij niets gehoord had.

„Je bent een onhartelijk kind, Do. Is het zo erg, dat je iets op moet offeren voor die oude man?”

Bas glipte weg en toen Do hem hoorde telefoneren, begreep ze dat hij Theo en Rie afzei.

Morgen met de verhuisauto mee. Van twee kwaden had ze 't beste maar moeten kiezen. Toen ze naar boven ging, liep Bas haar nog even na op haar kamertje.

„Je moet niet zo laten merken, dat je 't land hebt. Dat is niet leuk voor Moeder en nog minder voor Vader. Opa blijft maar een week en die is gauw genoeg om.”

„Maar we hebben niets aan onze Kerst,” zei Do nog eens.

„Onze Kerst is verknoeid, daar heb je gelijk in. Het is natuurlijk alles Opa, dat de klok zal slaan.”

„En de radio mag niet hard aan. Wie kreeg je bij Bruins aan de telefoon?”

„Rie, en ze deed zo uitgelaten over onze logé. Ze zei, dat ze best kon begrijpen, dat je opa in de eerste plaats kwam.”

„Ja, als je zo'n grootvader had als zij,” schamperde Do.

„k Heb maar niet gezegd, dat we hem morgen piepten. Wat niet weet, dat niet deert.”

„En verdwijn nu naar je eigen kamer,” commandeerde Do, „want morgen om zeven uur starten we. De wagen staat al geladen klaar.”

Toen Moeder nog even naar Do's kamertje kwam, vond ze haar dochtertje slapend. Hoofdschuddend stond

zij bij het bed.

„Als je morgenavond terugkomt, meiske,” mompelde ze zachtjes, „moet ik eens met je praten. Met jou en met Bas. Een Kerstpreekje vooraf zal jullie geen kwaad doen.”

Bas en Do zaten nog wat slaperig in de huiskamer, waar Moeder voor hen op de punt van de tafel gedekt had. Vader was al in de garage en Moeder liep nog rond in haar peignoir.

Do's boze bui was afgezakt. Toen Moeder een kopje thee met veel suiker naast haar bordje plantte, wreef ze haar hoofd als een verwende poes tegen Moeders arm en zei: „Moest u voor ons nou zo erg vroeg op, Moeder?”

„Er is nog een vader ook, die zijn ontbijt moest hebben. En vergeet niet, dat Opa al vroeg komt.”

Do hief haar handen in de lucht en plaagde: „O ja, dat is waar ook. Alles draait nu om Opa.”

Maar toen verdween de lach op moeders gezicht.

„Kinderen,” zei ze opeens ernstig, „Opa is oud; vergeet niet dat jullie ook eens oud zullen zijn. Je kent het verhaal van het houten napje, hè?”

Bas knikte. Ze hadden het op school pas nog moeten vertellen van 't Frans in het Hollands. Het ging over een oude opa, die bij zijn kinderen in huis moest wonen en toen naar de zolder verdreven werd, omdat hij zo morste en knoeide onder het eten. De vader, die zelf al kinderen had, sneed een houten napje voor Opa en één van de kleinkinderen probeerde op zijn beurt een napje te snijden. Toen de vader vroeg waarom hij dat deed, zei het zoontje: „Dat is voor u later, als u oud geworden bent en ook zo beeft als Opa nu.”

„Nou en of ik het ken. Ik had even tien fouten in die vertaling,” zei Do luchtig.

„Had het je anders niets te zeggen, Do?”

Do sprong op en knuffelde haar moeder.

„Nee, want wij hebben Opa niet

naar de zolder verdreven en hij eet niet uit een houten napje en . . . ."

„Jullie weet heel goed, wat ik bedoel kinderen,” zei Moeder.

„Maar Do heeft gelijk, Moeder. Alles draait hier om Opa,” zei Bas.

„En Opa komt eerlijk niets te kort. Maar nu moeten we weg. De auto is al uit de garage gereden.”

„Eerst danken,” maande Moeder.

De kinderen ploften weer even aan tafel neer en Moeder keek hoofdschuddend toe. Even danken, even Kerstfeest vieren, maar dat had niets te maken met liefde tot de Heiland.

„Here Jezus, leer hun wat Kerstfeest betekent,” bad zij, toen ze hen nakeek.

Bas en Do zaten ondertussen al in de auto. Ze hadden zelf een plaatsje in de cabine gevonden, maar Vader verdreef hen daaruit.

„De chauffeur heeft twee fauteuils

uit de inboedel voor jullie klaar gezet in de wagen. Kruip daar maar lekker in.” — „Dan zien we niks.”

„Wij zien de eerste uren ook niets,” zei Vader. „Als 't lichter wordt, mogen jullie in de cabine.”

„We zitten hier als een oud paar-tje,” lachte Do. „Ik geloof, dat ik maar ga slapen.”

„Dat zal je niet lukken, veel te veel lawaai.”

Zo reden ze, wat pratend en soesend

en ze hadden zeker al een paar uur gereden, toen de auto stopte.

„Zijn we er al?”

„Zou je willen. We zijn halfweg. Hier drinken we eerst koffie.”

In een klein cafeetje bliezen ze even uit. Buiten was het nu niet meer donker, maar de lucht was bedekt met wolken, waaruit een miezerige regen druide.

Terwijl de vrouw koffie klaar maakte, praatte de baas uit het koffiehuis wat met zijn klanten. Hij keek door de ruiten eens naar buiten en gooide een paar blokken hout op de snorrende kachel.

„Ongezond weer, mijnheer. Koud en nat en 't is niet te hopen, dat de radio gelijk krijgt, want dan konden er wel eens brokken komen.”

„Wat zegt het weerbericht dan?” vroeg Vader ongerust.

„Tegen de avond en in de nacht vorst en gladde wegen.”

Vader fronste het voorhoofd en gunde zich bijna geen tijd meer om op de koffie te wachten.

„De Bilt voorspelt al een week vorst,” schamperde de chauffeur.

„We zullen het zekere voor 't onzekere nemen en werken maar vlug af.”

Ja, toen de zaken zo stonden, kropen Do en Bas maar weer in hun fauteuils. Licht was er niet veel, maar ze zaten in ieder geval warm en de tocht zou nu toch ook niet zo lang meer duren.

De klok sloeg tien, toen ze stopten en hun donkere plaatsen mochten verlaten. De deur van het huis, waar de meubels zijn moesten, stond open. Een knecht, die mee zou helpen verhuizen, stond te wachten.

„Ha,” riep hij, „nog twee werkrachten zie ik. Wat zullen we hen laten dragen. De piano of 't buffet?”

„Ze moeten maar maken, dat ze ons niet voor 'de voeten lopen,” zei Vader. „Jongens, gaan jullie de stad maar eens bekijken. Je eet je brood op in een lunchroom. Hier heb je geld voor een kop chocolademelk. Om drie uur kom je maar weer eens poolshoogte nemen.”

Eerst was 't wel leuk zo saampjes door een vreemde stad te slenteren. 't Weer was nog wel miezerig, maar 't regende niet meer en ze hadden heerlijk warme jassen aan.

De winkelletalages waren zo mooi gemaakt. Eén magazijn had voor iedere etalage een sprookje uitgebeeld. Roodkapje met de wolf en Sneeuwvitje. En o, kijk eens, het huisje van Hans en Grietje. Net of het echt van koek en suiker was. Alles was versierd met rood papier en hulst en kerstklommen waren rijkelijk in de etalages aangebracht.

Bas en Do waren toch blij, dat het twaalf uur was.

„We gaan gezellig in dat grote warenhuis zitten,” zei Do. „We mogen dan met de lift naar boven.”

O wee, toen ze hun kop chocola hadden gekregen en hun boterhammen te voorschijn haalden, zei een kittig serveerstertje, dat ze hier geen meegebracht brood op mochten eten.

Boos borgen ze hun pakjes maar weer weg en dronken hun kopjes leeg.

„Zullen we naar Vader teruggaan?” stelde Bas voor. „We zijn nu wel uitgekeken en 't begint ook weer te regenen”.

Vlug liepen ze terug naar het huis, waar Vader aan 't werk was. De auto was nog lang niet leeg.

„Komen jullie maar hier, kinders,” zei een vriendelijke dienstbode, die in opdracht van haar mevrouw voor de verhuizers moest zorgen. „Hier in dit kamertje is het warm en het speelgoed van de jonheer is er neergezet. Je hebt nog wat te kijken ook. Ik zal wat warme melk voor jullie halen.”

„Nou, nou, die jonheer heeft heel wat meer speelgoed dan ik,” zei Bas. „Kijk eens, Do, een tunnel en een station en een brug. En in die dozen zit natuurlijk een trein. Hè, wat zou ik graag zo 'n spoorweginstallatie compleet hebben. Vader vond hem voor mij altijd te duur.”

De dienstbode, die binnenkwam en Bas' woorden hoorde, zei: „Eigenlijk kan Karels vader ook zulk duur speelgoed niet betalen, maar Karel moet

altijd liggen. Daarom heeft hij het gekregen. Je zou zeker niet willen ruilen, hè?”

Bas beet zich op de lip. Daar was hij nou zo jaloers geweest op die onbekende jongen.

„Hier heb je hem,” zei het vriendelijke meisje en haalde een portret te voorschijn.

Bas en Do zagen een vriendelijk smal gezicht. De jongen was in bed gefotografeerd.

„O, hij is zo lief; bij al zijn pijn toch altijd nog een woord voor anderen, die het moeilijk hebben.”

Bas tipte de laatste kruimels van zijn meegebrachte brood en dacht: „Zie je, dat kon dus ook. Ziek zijn en altijd moeten liggen als je jong was. En als je gezond was, dacht je nooit aan die dingen.”

De verhuizing liep lang zo vlot niet als Vader gedacht had en 't was al in de avond, toen de auto weer kon vertrekken. Bas en Do zaten nu lang zo gemakkelijk niet. De fauteuils waren verdwenen en ze hadden een plaatsje moeten zoeken op wat zakken en dekens, die Vader uitgespreid had. Vader trok een zorgelijk gezicht.

„Laten we hopen, dat we overkomen, voor het glad wordt op de weg. De Bilt kon nu wel eens gelijk krijgen. Er zit vorst in de lucht.”

Och, binnen in de wagen merkten Do en Bas niet veel van het weer. 't Was een beetje koud, maar ze reden heerlijk. Maar toen begon de auto langzamer te rijden. Telkens sloegen de remmen aan en de chauffeur remde één keer zo hard, dat ze over de vloer van de auto rolden.

Toen stond de auto stil en Vader deed de deuren open.

„De weg is spiegelglad, jongens. We kunnen niet verder.”

„We kunnen hier toch niet blijven staan?” vroeg Do, terwijl ze opsprong.

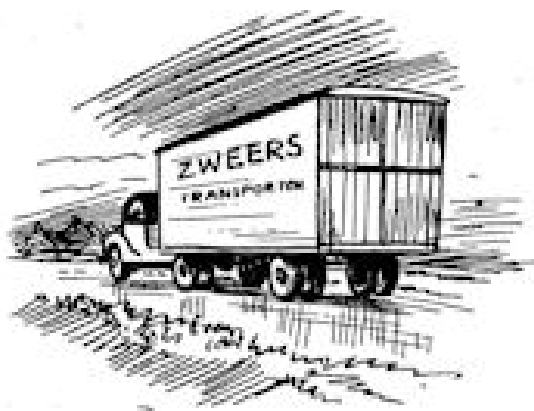
„Nee, nee, we rijden langzaam naar het eerstvolgende dorp. Daar moeten we een telefoon te pakken zien te krijgen om Moeder en Opa gerust te stellen. 't Kan wel morgen worden, eer we thuis zijn. We moeten haast stapvoets rijden.”

„Bah,” zei Bas, „en dan te denken, dat we vanavond al een voorproefje zouden krijgen van het Kerstmaal. Kippensoep en rijst met krenten. Ik heb in de keuken gekeken, de krenten stonden al in de week.”

„Er kan nog meer bij,” zei Do. „Dat valt dus ook weer in duigen. Deze Kerstmis is lang zo fijn niet als anders.”

„Uitstappen, kinderen. 't Is te gevaarlijk om te blijven zitten. De auto moet hier een heuveltje af. Hij kan doorglijden en in het water langs de weg terechtkomen.”

Maar de wagen gleed niet door en de chauffeur stopte vlak voor een

boerderij, die aan de rivier gebouwd was. Vader liep het erf op en kwam terug met een boer, die een stallantaarn droeg.

„We mogen hier even uitblazen.”

„Zeker, zeker,” riep de boer. „'t Is binnen warm en de koffie pruttelt. Een telefoon heb ik niet, maar die vind je in een winkel hier vlak bij.”

Ze liepen achter de boer aan over de deel en kwamen zo in een grote ouderwetse boerenkamer, waar het vuur nog in een open haard vlamde.

„Zet oe daal,” zei de boerin, stoelen aanschuivend. „Met hoeveule bint jullie? Met z'n veere? 't Is de meuite.”

't Was maar een grapje, dat dialect, want ze praatte verder in gewoon Hollands. De boer liep even mee om Vader de weg te wijzen naar de winkel, waar hij zou kunnen telefoneren. Glibberend en glijdend moesten ze hun weg zoeken.

Toen ze terugkwamen, was de boer zo opgetogen, dat zijn vrouw lachend vroeg, of hij soms een erfenis gekregen had.

„Nee vrouwe, nog iets veel mooiers. Weet je, wie we hier hebben? Een zoon van Zweers!”

„Zweers . . . Zweers?” herhaalde de vrouw. „Zweers, de vroegere veerman?”

De boerin sloeg de handen ineen.

„U hebt nooit verteld, dat u hier vroeger gewoond hebt, Vader.”

„Dat heb ik ook niet, jongen. Ik ben geboren, toen mijn Vader hier al weggetrokken was, omdat hij zijn arm gebroken had. Hij was gedeeltelijk invalide geworden, omdat die arm toen verkeerd gezet was.”

De boer klopte zijn pijp uit en zei: „Verkeerd gezet? Neen man, dan heeft je vader je verkeerd ingelicht. Je kent toch het verhaal wel van die vreselijke nacht?”

Zweers schudde verlegen het hoofd. „Vader wilde er nooit over spreken,” zei hij.

„Net wat voor Jochem Zweers,” knikte de boer. „Vanavond zal ik je

het verhaal vertellen van A tot Z."

Maar de boerin wilde eerst weten, of de reizigers al een slaappleats hadden voor de nacht.

"We kruipen wel in de verhuiswagen, dan kunnen we gelijk vertrekken als de wegen weer berijdbaar zijn."

"Niets er van," zei de boer. "Het mansvolk gaat in 't hooi en 't deernetje kan een bedstede krijgen."

Het kostte niet veel moeite Vader over te halen hun nachtverblijf in de boerderij te nemen. Hij en de chauffeur waren ook zo moe van de verhuizing.

Do en Bas vonden het een leuk avontuur. Na de koffie kwam er brood op tafel en daarna de gruttenbrij. Terwijl de boerin in de pap roerde en de meid de tafel dekte, moest Vader vertellen hoe het gegaan was met zijn vader Jochem Zweers, nadat deze van het dorp vertrokken was.

Hij vertelde, dat ze een kruidenierswinkel gehad hadden in Deventer en dat de zaak zo goed gegaan was, dat zijn vader hem had kunnen helpen om medevenoot te worden in deze transportzaak.

De boer knikte. "Zoek eerst het Koninkrijk der Hemelen en Zijne Gerechtigheid," zei hij, "en al deze dingen zullen u toegeworpen worden."

Toen ze allemaal rondom het vuur zaten, kwam de boer met zijn verhaal.

"Vroeger was er hier geen brug. Een flinke roeiboot had de enige verbinding gevormd tussen de twee oevers. Moest iemand overgezet worden, dan werd er een bel geluid.

Aan de overkant van het veer had het huis gestaan van baron van We-

renburg. Er was een vete ontstaan tussen de baron en de veerman. Waarom, weet niemand. Vermoedelijk had Opa, die een vroom man was, de baron eens de les gelezen, toen hij te veel gedronken had. De baron was n.l.'n losbandig heerschap en Jochem Zweers was geen man om te zwijgen, als hij zag dat iemand een zondig leven leidde.

De baron sardde de veerman waar hij maar kon. Hij liet Jochem bij nacht en ontij oversteken en als hij zijn warme plaatsje bij de snorrende kachel verlaten had en met de roeiboot aankwam, riep de onverlaat dat hij zich toch maar bedacht had en terug ging naar huis.

Jochem droeg de haat van de baron met een oneindig geduld.

En toen kwam die winteravond tussen Kerst en Nieuwjaar. 't Was toen al net als nu. Geen spoor van winter eerst en toen een plotseling invallende vorst.

"Maar de vorst viel vroeger in, man," zei de boerin, "en veel strenger."

"Jawel, het duurde geen week of de rivier zat vol drijfijis. De veerboot moest uit het water gehaald worden.

En toen gebeurde het, dat het zoonje van de baron gevaarlijk ziek werd. Crouphoest noemden ze toen de kinderziekte, die veel voorkwam en altijd dodelijk was, als de dokter niet onmiddellijk ingreep.

Hoe de dokter bericht kreeg, dat hij moest komen, weet ik niet meer. 't Is al lang geleden en ik was nog maar een kleine jongen. Ik kreeg het verhaal later van mijn vader. Wel weet ik, dat de dokter overgezet moest

worden en dat Jochem Zweers tegen de wil van de dorpingen de dokter over het veer zette. 't Werd een vreselijke tocht.

Toen ze halfweg waren, kantelde er een ijsschots tegen het bootje en brak Jochem zijn arm. Zonder een kink te geven, werkte hij door. Met één arm? Heeft hij de andere arm nog kunnen gebruiken? Ik weet het niet. In ieder geval was de gekwetste arm zo geforceerd, dat hij niet meer goed gezet kon worden. Jochem heeft zwaar ziek gelegen in het huis van de baron."

„En dat jongetje?" vroeg Do.

„Het kind is gered en toen de baron vroeg, waarom hij zijn vijandschap beloond had met liefde, moet Jochem gezegd hebben: „We hadden juist het Kerstfeest gevierd. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eigen Zoon gegeven heeft en zou ik dan mijn arme zondige leven niet in de waagschaal stellen?"

Wanneer het misgegaan was, had ik de Hemel binnen mogen gaan, omdat die Zoon op aarde gekomen was, ook voor mij. Een leven van eeuwige heerlijkheid. Het zou een goede ruil zijn geweest."

Bas zag, dat zijn vader een traan wegwiste. Dus dat was de reden, dat zijn vader geen veerman meer kon zijn en hij hier wegtrok.

„De baron werd van die dag af een ander mens," vervolgde de boer. „Hij wilde Jochem geld geven om een zaak te beginnen, maar Jochem wilde dat geld alleen lenen van anderen. „Het zou zijn, alsof ik op de geldbuidel van de baron gespeculeerd had," moet hij gezegd hebben."

Toen het verhaal uit was, bleef het doodstil. Vader was te ontroerd om veel te praten en Bas en Do hadden genoeg om over te denken. Dus dat was de grootvader, over wie ze zo schamper gedaan hadden. Dat mannetje, dat tabak morste en bij wie in hun ogen zo weinig zat.

Hij was een held geweest en had zijn leven gewaagd voor zijn vijand, uit liefde voor zijn naaste.

De boer wilde vroeg naar bed en niemand had er wat op tegen. Moe

en slaperig van al het vreemde, dat ze die dag beleefd hadden, legden ze zich ter ruste. Bas sliep bij Vader en de chauffeur in 't hooi. Waarom ook niet? Met zo'n grootvader moest je maar niet bang zijn voor een muisje.

Do lag in de donkere bedstede, gehuld in een nachtjak van de boerin. Die was haar veel te groot en de mouwen reikten tot aan haar knieën.

Ze dacht niet alleen aan Opa's heldendaad. Ze dacht er aan, dat ze zelf helemaal niet gedacht had aan de betekenis van Kerstmis. Kerstmis was voor hen een feest van lekker eten en drinken en gezelligheid.

„Wat had Opa gezegd? Dat hij het feest had gevierd van Gods liefde tot de mensen."

„Vergeef me, Here Jezus, dat ik eigenlijk helemaal niet aan U heb gedacht," bad ze.

Wie alleen maar een feest van lekker eten en drinken viert, beleeft het Kerstfeest niet.

't Was nog maar acht uur, toen ze de volgende morgen alweer in de wagen zaten. De wegen waren niet meer glad. In een papier kregen ze een grote metworst mee. Een metworst voor Jochem Zweers, hun grootvader, wiens naam, na bijna vijftig jaar, hier nog genoemd werd.

Bas en Do zeiden niet veel tegen elkaar. Schaamden ze zich?

Ja, ze schaamden zich en ze praatten maar liever niet meer over Opa.

Nee, ze praatten niet over hem, maar toen ze thuis kwamen? Toen vlogen ze naar boven en omhelsden hun grootvader nog vóór hun moeder.

„Heb je nu ooit," dacht Moeder. „Ik geloof, dat ze helemaal geen preekje van me meer nodig hebben."

En toch was Opa nog hetzelfde mannetje, dat morste en met zijn handen beefde en maar stil in een hoekje zat.

Maar toen zijn kleinkinderen zo har-

Een avondwandeling door de winkelstraten van onze grote steden en dorpen is in deze donkere dagen voor Kerstmis voor velen een genot. Veel jongens en meisjes, die anders 's avonds beslist in huis moeten blijven, mogen nu een enkel keertje met vader en moeder mee om al de heerlijkheden te zien, die in de winkel-étalages liggen uitgespreid. Stralende lichtbundels, hier en daar getemperd door rood vloeipapier; brandende kaarsjes en keurig versierde dennebomen lokken kijkers en kopers. De gehele wereld maakt zich immers op om Kerstfeest te gaan vieren, ieder op zijn eigen manier. Alleen heb ik ook gelezen, dat op de dag van het Kerstfeest in een der landen achter het IJzeren Gordijn de verjaardag van Stalin zal worden gevierd. Vreselijk!

Hoe zal het gaan met de kerstdagen op het strijdtoneel in Korea? Zullen

de wapens dan misschien blijven rusten? Vele jaren geleden is het wel eens gebeurd, dat de vijandelijke troepen, die in oorlog tegenover elkaar lagen, in de kerstmacht geen schot hebben gelost. Ja, we voelen de schrijnende tegenstelling, die er is tussen het Kerstfeest, het feest van de Vrede, en de oorlog.

Over de gehele wereld, in alle landen, wordt het Kerstfeest gevierd. Hoe komt het toch, dat deze Christelijke feestdag door de gehele mensheid zo algemeen wordt gevierd? Is het misschien de gedachte van een Kind in de kribbe, die zo helder spreekt tot de verbeelding van alle mensen? Het Kerstfeest neemt een veel grotere plaats in in de wereld dan het Paasfeest of het Pinksterfeest! Kunnen de mensen het misschien niet goed begrijpen, wat er met Pasen en Pinksteren gebeurd is en kunnen zij

telijk voor hem waren, kwam hij langzamerhand los met zijn verhalen.

Fijne gezellige verhalen van toen hij nog jong en sterk was.

Over één ding wilde hij echter niet praten, over de gevaarlijke tocht na het Kerstfeest.

„Mensen willen wel eens overdrijven,” zei hij, toen Bas er hem rond uit naar vroeg.

Het werd een gezegend Kerstfeest. Opa las het Kerstevangelie. Hij las het langzaam en stuntelig, maar zijn kleinkinderen dachten er voor het eerst aan, hoe rijk ze waren door het Kerstfeest.

Rijk omdat God Zijn Zoon aan de wereld geschonken had. Die les had dat oude onaanzienlijke Opaatje hun geleerd.

Mevr. Jongejan-De Groot.

